



Gedreven groeien met girolandes

BEDRIJFSPROFIEL

eigenaren	Jônadan Ma
plaats	Conquista
aantal melkkoeien	380
grondgebruik	3000 hectare
gewassen	soja, mais, gras en bomen (agroforestry)
jaarproductie holsteins	9700 kg melk
jaarproductie girolandes	8700 kg melk



De Braziliaanse ondernemer Jônadan Ma heeft flinke groeiplannen voor zijn melkveebedrijf. De enthousiaste pleitbezorger voor koeien van het girolanderas schuwt daarbij nieuwe technieken niet. Zowel in fokkerij en huisvesting als in gewasteelt volgt hij bewust een eigen koers in zijn streven naar een bedrijf met een zo laag mogelijke milieu-impact.

TEKST JAAP VAN DER KNAAP



De groep verse koeien loopt in een diepstrooiselstal

Normaal gesproken ben ik niet zo snel bang van andermans rijstijl. Maar nu ben ik toch opgelucht dat ik even uit kan stappen als Jônadan Ma zijn grote pick-uptruck de wegberm in stuurt en stopt. De weg van de Braziliaanse stad Uberaba naar het landelijk gelegen dorp Conquista zat de laatste 20 kilometer vol gaten en scherpe bochten, maar dat belemmerde de overenthousiaste ondernemer Ma niet om met volle snelheid te blijven rijden. Hij stapt de auto uit en wijst naar een rij jonge bomen in een maisveld. 'Dit is mijn jongste project: agroforestry. We combineren hier de teelt van bomen met de productie van mais, gras en het houden van vee. Gezamenlijk levert dat meer op dan de drie teelten apart. Stap in, dan gaan we verder.' Voordat ik 'Ja, maar...' kan zeggen, zitten we alweer in de auto en racen we verder. 'Zie je de soja? Kijk hoe gezond het gewas erbij staat. Sinds 1982 werken we hier volgens de "no-till-methode" en dat werpt echt zijn vruchten af.'

Jônadan Ma is in zijn enthousiasme niet te stoppen en blijft praten. De Braziliaanse melkveehouder uit Con-



▲
Jônadan Ma investeert graag in nieuwe technologie en teelten

quista in de staat Minas Gerais is enorm gedreven en legt uit dat het principe van no-till betekent dat de grond niet tot nauwelijks wordt bewerkt. Dat voorkomt uit- en afspoeling van vruchtbare grond op de glooiende akkers. 'Mijn vader, die in 1959 vanuit Hongkong naar Brazilië emigreerde, was een van de eersten in de regio die dat toepaste', zo meldt Ma zichtbaar trots.

Dat de gewassen zo gezond zijn, komt volgens Ma ook door de inzet van de Zwitserse bioactivator Penergetic, een biologisch product dat het bodemleven stimuleert. Ma is er al een aantal jaren importeur van voor Brazilië. 'We telen 3000 hectare aan gewassen en dankzij de bio-activator zijn we teruggegaan van 1500 ton kunstmest naar 400 ton op jaarbasis, zonder opbrengstverlies. Dat is waar de wereld naartoe wil: landbouwbedrijven met een lage milieu-impact.'

En voort gaat het. De fotograaf, die ons volgt met een eigen huurauto, is in geen velden of wegen meer te bekennen en ik hoop maar dat hij de weg nog vindt. Gelukkig is daar de oprijlaan met een bedrijfsbord met daarop de naam van het bedrijf: Boa Fé, het melkveebedrijf van Ma.

'Weet je wat de naam betekent?', vraagt Ma als we vaart minderen. Jônadan Ma wacht het antwoord niet af: 'In goed vertrouwen. Dat is wat we in al onze activiteiten willen uitstralen.' Ik glimlach terug en houd me nog maar eens stevig vast als we over een hobbel stuiteren. Boa Fé is tijdens de autorit erg van toepassing.

Fan van vrijlooptal

De oprit voert naar een bedrijvencomplex van stallen, loodsen en schuren. We rijden via een laan met aan weerszijden overkappingen, waar jonge kalveren onder schuilen. Lange, spikkelbonte koeien met grote oren staan verderop loom in de zon, maar de meeste koeien lopen in twee imposante stallen.

'In deze stallen huizen nu 380 melkkoeien die dagelijks een tank van 10.000 kg melk moeten vullen. Volgend jaar moeten dat 600 koeien zijn die 18.000 kg melk per dag produceren, in 2020 reken ik op 1000 koeien en een dagproductie van 30.000 kg melk.'

Wie met Jônadan Ma praat, weet dat zo'n flinke groeispurt in een paar jaar tijd geen loze woorden hoeven te zijn. De melkveehouder is een echte ondernemer, die overigens niet alleen in de melkveehouderij zijn geld verdient. Samen met drie broers heeft hij 3000 hectare



Alleen de droge koeien gaan naar buiten. Daar hebben ze een schuilstal tegen de scherpe zon



Indien nodig wordt er tijdens het woelen van de vrijloopstalbodem een mengsel toegevoegd dat het bacterieleven stimuleert

landbouwgronden waarop met name soja geteeld wordt, maar vooral ook de productie en de verkoop van gluten-vrije sojakoekjes is een uiterst succesvolle bedrijfstak. Op het erf hangt een zoetige geur veroorzaakt door het bereidingsproces van de koekjes. Ook het importeurschap van Penergetic legt de broers Ma geen windeieren. ‘Toch mag de melkveetak hier geen hobby zijn’, stelt Ma. Hij laat koffie komen en zet een enorm dienblad met koekjes op tafel in zijn kantoor. ‘Afgelopen jaar was de marge goed op ons melkveebedrijf. Ik heb veel vrouwen in de sector en investeer daarom fors.’ Komende jaren wil Ma twee vrijloopstallen bouwen. De ervaringen met de huidige vrijloopstal voor de verse koeien zijn zo positief dat hij meer stallen op deze manier wil inrichten.

De bodem in de vrijloopstal bevat een laag van 50 centimeter houtsnippers en ligt er nu een jaar in. Er is 12 vierkante meter per koe beschikbaar en toch is de bodem superdroog. Een dozijn ventilatoren zorgt voor een windsnelheid in de stal van minimaal 2 meter per seconde en dat draagt zeker bij aan de droge bodem. Maar ook het goed gecontroleerde composteringsproces van de bodem draagt eraan bij. ‘Tweemaal daags woelen we de bodem om en meten we de temperatuur op een diepte van 30 centimeter. Als de temperatuur niet tussen de 40 en 50 graden ligt, dan dienen we tijdens het woelen nog een vloeistof toe die het bacterieleven stimuleert.’ Ma roemt het koecomfort van de vrijloopstal, maar ook de lagere kostprijs. ‘De ligboxenstal kostte ons 3000 dollar per koeplaats, de vrijloopstal nog geen 1500.’

Agroforestry: bomen, mais en vee op één perceel

Op 50 hectare werkt melkveebedrijf Boa Fé met het principe van agroforestry. Dat is geïntegreerde teelt van bomen, vee en mais. In stroken van 16 meter breed wordt mais gezaaid met een ondergewas van gras. Daartussen zijn snelgroeïende eucalyptusbomen geplant. Na de maisoogst krijgt het gras vrij spel en binnen drie weken groeit er een voor het jongvee geschikte weidesnede. Het jongvee kan in de schaduw van de snelgroeïende eucalyptusbomen grazen.

In het voorjaar wordt opnieuw mais gezaaid met als ondervrucht gras. Na zes jaar wordt de helft van de bomen gerooid en worden nieuwe bomen geplant. De eerste bomen zijn na zes jaar groot genoeg voor de papierindustrie. Door de helft te rooien wordt voorkomen dat meer dan twintig procent van de bodem bedekt is met schaduw. Dat zou de groei van de mais en het gras belemmeren. De Braziliaanse overheid promoot agroforestry, omdat de combinatie van de drie teelten volgens berekeningen meer oplevert dan elke teelt afzonderlijk.



De snelgroeïende eucalyptusbomen tussen de mais en het gras

Ma heeft girolandekoeien, een sinds 1996 officieel erkend koeienras. Als voorzitter van het Braziliaanse girolandestamboek promootte hij het ras een aantal jaren in binnen- en buitenland. 'Mijn vader startte met koeien van het zeboeras gir, maar die gaven weinig melk. Bovendien lieten ze de melk pas schieten in de melkput als het kalf in de buurt was.' Die werkwijze werd te bewerkelijk gevonden, waarop er met holsteinkoeien werd gestart. 'Maar die konden slecht tegen de hitte en kregen gezondheidsproblemen. Toen ik boer werd, besloot ik de goede eigenschappen van beide rassen te benutten en de kruisingskoe-girolandes te gaan melken'.

Ma kruist daarvoor holsteins met stieren van het ras gir en gebruikt ook girolandestieren. Hij heeft gemerkt dat koeien met 5/8 deel holsteinbloed en 3/8 deel girbloed de betere dieren zijn. 'De girolandes geven hier gemiddeld 8700 kg melk, de holsteins 9700 kg. Maar de girolandes hebben veel minder problemen met de hitte en blijven vreten als het hier in de zomerperiode tot wel 40 graden warm is. De levensduur van een girolande is daardoor veel hoger en daarmee de levensproductie uiteindelijk ook.'

Op het bedrijf van Ma kalven de koeien gemiddeld 2,7 keer af. Dat vindt Ma te laag en hij verwacht dat naarmate het aandeel girolandes stijgt, de koeien gemiddeld zeker drie keer moeten kunnen kalven.

Ma is al druk aan het voorsorteren op verdere bedrijfs-groei. Alle pinken worden geïnsemineerd met gesekst girolandesperma en alle oudere koeien worden drachtig gemaakt met een ivp-embryo, afkomstig van de top 45 koeien van het eigen bedrijf. 'Op deze manier kan ik snel en via eigen aanwas groeien.'

Vertrouwen in techniek

Het melkvee blijft op stal en alleen het jongvee en de droge koeien gaan naar buiten. 'We gebruiken nu 25 hectare voor het grazen en dat zal door de uitbreiding straks wel 50 hectare worden. Maar de grond is hier te duur om niet maximaal te benutten', aldus Ma. 'Weidegang in de regenperiode gaat ten koste van de grasmaten en in de zes droge zomermaanden groeit er te weinig gras om een koppel van onze omvang te weiden.'

Voor het voerhek ligt een rantsoen dat nu nog vooral bestaat uit snijmais, korrelmais, soja, granen en aangekocht hooi, maar ook dat moet anders in de toekomst. 'Ik ben in Nederland geweest en heb gezien dat door kuilgras te voeren koeien meer structuur krijgen en gezonder zijn. Hooi maken is hier erg lastig vanwege de vele regenval, maar kuilgras zou moeten lukken. Daar wil ik mee aan de slag.'

De 380 koeien gaan nu nog drie keer per dag door een dubbel 16 stands-swingovermelkstal, maar Ma denkt na over robots. Niet zozeer vanwege de kosten van personeel, maar vooral omdat het lastig is om goede mensen te vinden. Ma twijfelt over een carouselrobot of een groot aantal stand-alone-boxen. 'Ik hoef nu nog geen beslissing te nemen, maar ik zie dat de ontwikkelingen van robots nog altijd doorgaan. Ik heb nog even de tijd, maar ik investeer graag in technologie om zo het bedrijf klaar te maken voor de toekomst.'

Zo kocht Ma voor de melkkoeien stappentellers van het tochtdetectiesysteem Ovalert van CRV Lagoa. 'Ik merk dat we hiermee eerder zieke koeien in de gaten hebben, omdat ze minder actief zijn of minder herkauwen. Tech-



Girolandekoeien zijn groot en lang, hebben hangende oren en kunnen goed tegen de hitte

niek gaat de landbouw helpen om de productie nog flink op te voeren. En ik wil daar met ons bedrijf bij zijn.'

In de rondgang op zijn bedrijf wil de enthousiaste Ma bij elk onderdeel stilstaan en uitvoerig uitleg geven. De mestscheidingsinstallatie, de composteringsstraat voor de dikke mestfractie, de melkstal, steeds wenkt hij ons om machines, stallen of dieren tot in detail toe te lichten. Zo ook enkele gekloonde dieren. 'Ik wil gebruikmaken van de modernste middelen om een landbouwbedrijf te ontwikkelen voor de toekomst', zo stelt Ma. Of het klonen van dieren daarbij de standaard wordt, lijkt onwaarschijnlijk, zelfs voor Ma, want ook in Brazilië kost het maken van een kloon meer dan 50.000 dollar. We eindigen de rondgang weer in het kantoor en krijgen handenvol koekjes mee. 'Heb ik al gezegd dat we streven naar een landbouwbedrijf met een gesloten kringloop en een zo laag mogelijke milieubelasting? Daar ligt de toekomst, ook voor Braziliaanse bedrijven.' Ik antwoord dat die boodschap beslist is overgekomen en spreek de verwachting uit dat het hem door zijn gedrevenheid vast gaat lukken. Het aanbod om mee terug te rijden naar de stad sla ik beleefd af. |



Girolande in een vrijloopstal

In de vrijloopstal van Jónadan Ma lopen girolandes in diverse kleuren. Een uitgebreide fotoreportage staat op veeteelt.nl

► Bekijk de foto's op veeteelt.nl